

ESTAT ESPANYOL

José Luís Rodríguez Zapatero es manté arreu de l'estat espanyol però guanya a Catalunya.

ZP devora l'Espanya plural

El PSOE de José Luís Rodríguez Zapatero guanya les eleccions més polaritzades, les que han deixat menys espai que mai als partits minoritaris. PSOE i PP mai no havien sumat tants diputats com ara. Al Congrés, només CiU i PNB mantenen grup parlamentari propi.

Les eleccions del 2008, que seran recordades pel cara a cara Rajoy-Zapatero (difícilment repetible) i l'atemptat d'ETA a Arrasate, han consolidat el bipartidisme i han reduït com mai la presència de partits nacionalistes i minoritaris al Congrés dels Diputats.

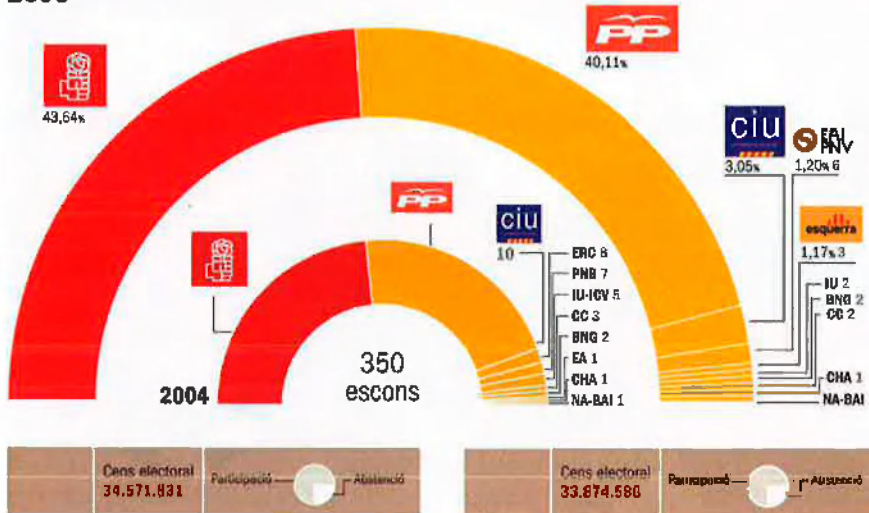
En el primer discurs després de guanyar les eleccions, José Luís Rodríguez Zapatero ja ha promès que intentarà arribar a "acords d'estat" amb el "màxim consens possible", frase que sembla anunciar la voluntat de tancar pactes amb el PP, en grans temes com ara terrorisme o model d'estat. Així doncs, durant aquesta legislatura que ha de començar es podria donar la paradoxa que, amb un Congrés més polaritzat que mai, i amb uns partits nacionalistes amb menys representació que mai, el PSOE i el PP s'uniren per fer una llei electoral que encara

els donara menys representació en futures convocatòries. Aquesta és una possibilitat que diputats de l'un partit i de l'altre han defensat alguna vegada, tot i que la cúpula del PSOE no s'hi haja pronunciat mai. A bona part del partit socialista (Rodríguez Ibarra i José Bono, entre ells) l'empipa allò que consideren una sobrerrepresentació dels partits nacionalistes, forts en els seus feus (com Catalunya o el País Basc) però percentualment menys importants a l'àmbit de l'estat espanyol. En aquest sentit, els ex-presidents de Castella-la Manxa i Extremadura coincideixen amb els principals líders del Partit Popular –i alguns mitjans de comunicació molt afins.

Aquest intent de reformar la llei electoral, però, seria ara més injustificable que mai a la història de la recent democràcia parlamentària espanyola: els partits minoritaris mai no havien

Distribució del congrés espanyol

2008

ocupat tan pocs seients del Congrés com ara. Els 28 escons que ocuparan els representants de CiU, PNB, ERC, Esquerra Unida - Iniciativa, Coalició Canària, BNG, Nafarroa Bai i Unió, Progrés i Democràcia són molt lluny dels 38 seients que, a la legislatura passada ocupaven aquests partits (més Eusko Alkartasuna i Chunta Aragonesista), o els 54 escons que el 1989 ocupaven una Esquerra Unida forta (19), una CiU pletòrica (16) i 8 partits més.

Dit d'una altra manera, mai els dos partits majoritaris no havien tingut, plegats, tants escons al Congrés dels Diputats: quan, el 1982, el PSOE va obtenir els millors resultats de la seua història –i la majoria absoluta més àmplia mai registrada– amb 202 diputats, només n'hauria sumat 309 amb els 107 del PP. Ara, el PP i el PSOE sumaran 322 escons.

L'Espanya plural, que José Luís Rodríguez Zapatero defensava i afirmava estimar, ha quedat més prima i esquifida que mai.

Els partits nacionalistes i d'esquerra –als quals ha demanat ajuda per a dur endavant algunes lleis fonamentals perquè la seua legislatura sembla la més avançada en qüestions socials i de llibertats individuals– han estat els més perjudicats pels resultats del 9 de març: Esquerra ha perdut 5 diputats i Esquerra Unida-Iniciativa, 3 escons.

Els dos socis habituals de Zapatero, doncs, s'han quedat sense grup parlamentari i hauran de compartir un conflictiu grup mixt.

Baixes i abstencions. El coordinador general d'Esquerra Unida, Gaspar Llamazares, va dimitir la mateixa nit de les eleccions a conseqüència dels resultats, quan es va queixar també d'un "injust" sistema electoral.

En la baixada d'Esquerra Republicana de Catalunya, cal cercar més raons que el vot de càstig per la seua reedició del tripartit, ja que les xifres indiquen que una part del seu electorat va votar PSC.

La polarització de la campanya electoral també ha deixat fora Eusko Alkartasuna, que mantenia representació al Congrés des del 1989. Potser aquesta desaparició es pot explicar per afers interiors del País Basc, on el votant d'EA també ha pogut donar un vot

de càstig a aquesta formació. Però és evident que els debats televisats i el fet que tota la informació haja girat, durant dues setmanes, al voltant del cara a cara, ha deixat en un pla molt secundari les propostes dels partits que no hi havien estat convidats.

A més, al País Basc, l'atemptat d'ETA ha tingut un efecte diferent que a Espanya. Aparentment, a gran part de l'estat espanyol, l'atemptat ha reactivat la participació per situar-la finalment en els mateixos índexs que el 2004, per sobre del 75%. En canvi, Catalunya i el País Basc s'han mantingut sensiblement per sota dels índexs de participació que es van atènyer ara fa quatre anys (un 5% menys a Catalunya i un 10% menys al País Basc).

A Euskal Herria, la llei de partits ha impedit que l'esquerra *abertzale* es presentara sota qualsevol marca i això ha representat novament una causa perquè la taxa d'abstenció hi fóra molt més alta (del 35,1% al País Basc).

Els resultats, a més, han estat una victòria clara per al PSOE, que ha aconseguit més vots i diputats que el PNB. Eusko Alkartasuna ha perdut 30.000 vots i Ezkerria Batua, 52.000, però el partit d'Ibarretxe n'ha perduts 117.000.

EA és possiblement una víctima del retorn de la violència al País Basc, però també d'una allau de votants cap al Partit Socialista de Zapatero i de Patxi López. Entre més raons, no deu ser negligible el fet que Rosa Díez, que abans havia ocupat càrrecs de responsabilitat en el Partit Socialista d'Euskadi, n'haja estat apartada. Ella, però, també ha trobat un lloc al Congrés. La seva formació Unió, Progrés i Democràcia (UPyD) ha obtingut un diputat per Madrid, però només ha recollit 10.000 vots a tot el País Basc. Tot i ser minoritària i obtenir un diputat gràcies al fet que els seus votants es troben concentrats en una sola demarcació (Madrid) –com els nacionalistes–, la formació de Rosa Díez podria ser l'única minoritària que també donara suport al PSOE i al PP en una hipotètica nova llei electoral per a acabar d'ensorrar l'*Espanya plural*.

Alex Millan